

Þjóðminjasafn Íslands
02 902

Ársreikningur 2020

Efnisyfirlit

	Bls.
Skýrsla og áritun forstöðumanns	2
Yfirlit um afkomu ársins	3
Efnahagsreikningur	4
Sjóðstreymisyfirlit	5
Skýringar	6

Þjóðminjasafn Íslands
kt. 710269-2389
Suðurgötu 41, 101 Reykjavík

Skýrsla og áritun forstöðumanns

Þjóðminjasafn Íslands er ríkisaðili í A-hluta sem starfar á grundvelli sérлага. Stofnunin er miðstöð þjóðminjavörslu og er einnig ætlað að stunda rannsóknir á menningarsögulegum minjum jafnframt því að miðla þekkingu á menningararfi þjóðarinnar.

Starfsemi stofnunarinnar fellur undir málefnasvið 18 og málaflokk 10 samkvæmt flokkun í fjárlögum.

Á árinu 2020 var ársveltan kr. 1.217,7 milljónir og afkoma kr. 46,2 milljónir. Samkvæmt efnahagsreikningi er hrein eign kr. 47,1 milljónir í árslok og eignir samtals kr. 280,3 milljónir.

Það er álit mitt að ársreikningur 2020 gefi glögga mynd af rekstri, eignum, skuldum og eiginfjárstöðu Þjóðminjasafns Íslands í samræmi við lög um opinber fjármál.

Forstöðumaður staðfestir hér með ársreikning þjóðminjasafns Íslands fyrir árið 2020 með undirritun sinni.

Margrét Hallgrímsdóttir

Þjóðminjavörður

(undirritað rafrænt)

Yfirlit um afkomu ársins 2020

	Skýr	2020	2019
Tekjur			
Tekjufærsla fjárveitinga	2	1.090.100.000	983.900.000
Seld þjónusta	3	33.462.531	128.707.588
Vörusala	4	13.990.472	38.204.747
Framlög og ýmsar tekjur	5	60.209.983	38.443.242
Tekjufærsla frestaðra tekna fyrri ára	2	19.968.194	21.202.032
Tekjur samtals		1.217.731.180	1.210.457.609
Gjöld			
Laun, launatengd gjöld og starfsmannakostnaður	6	473.217.157	502.363.696
Framlög og tilfærslur		1.900.000	0
Annar rekstrarkostnaður	7	676.282.618	651.109.480
Afskriftir	8	19.968.194	21.202.032
Gjöld samtals		1.171.367.969	1.174.675.208
Afkoma fyrir fjármagnsliði		46.363.211	35.782.401
Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)			
Vaxtatekjur, verðbætur og gengishagnaður		10.424	2.809
Vaxtagjöld, verðbætur og gengistap		(138.644)	(460.055)
		(128.220)	(457.246)
Afkoma ársins		46.234.991	35.325.155
Afkoma ársins skiptist þannig eftir fjárheimildaliðum			
Rekstur	2	38.734.991	25.725.155
Rekstrartilfærslur		7.500.000	9.600.000
		46.234.991	35.325.155

Skýringar í ársreikningi eru óaðskiljanlegur hluti yfirlits um afkomu ársins.

Efnahagsreikningur 31. desember 2020

	Skýr	31.12.2020	31.12.2019
Eignir			
Fastafjármunir			
Varanlegir rekstrarfjármunir:	9		
Áhöld, tæki og búnaður		92.728.018	98.645.389
Farartæki og vélar		11.765.295	13.820.121
Aðrar eignir		3.116.615	4.232.359
Fastafjármunir samtals		<u>107.609.928</u>	<u>116.697.869</u>
Veltufjármunir			
Birgðir		20.327.514	20.356.513
Viðskiptakröfur		2.480.992	16.126.235
Tengdir aðilar	10	147.867.537	20.870.905
Aðrar kröfur og fyrirframgreiddur kostnaður		1.475.222	37.620
Handbært fé		521.370	19.137.291
Veltufjármunir samtals		<u>172.672.635</u>	<u>76.528.564</u>
Eignir samtals		<u>280.282.563</u>	<u>193.226.433</u>
Eigið fé og skuldir			
Eigið fé	11		
Hrein eign		47.060.316	(6.303.981)
Eigið fé samtals		<u>47.060.316</u>	<u>(6.303.981)</u>
Skuldir			
Tengdir aðilar	10	4.000	33.034.614
Viðskiptaskuldir		39.306.663	20.140.031
Ýmsar skammtímaskuldir og fyrirfram innheimtu	12	45.474.600	49.750.591
Frestun tekjufærslu fjárfestingarheimilda	13	148.436.984	96.605.178
Skuldir samtals		<u>233.222.247</u>	<u>199.530.414</u>
Eigið fé og skuldir samtals		<u>280.282.563</u>	<u>193.226.433</u>
Aðrar upplýsingar	14		

Skýringar í ársreikningi eru óaðskiljanlegur hluti efnahagsreiknings.

Sjóðstreymisýfirlit ársins 2020

	Skýr	2020	2019
Rekstrarhreyfingar			
Hreint veltufé frá rekstri:			
Afkoma ársins		46.234.991	35.325.155
Rekstrarliðir sem ekki hafa áhrif á fjárstreymi:			
Afskriftir	8	19.968.194	21.202.032
Tekjufærsla frestaðra tekna fyrri ára		(19.968.194)	(21.202.032)
		<u>46.234.991</u>	<u>35.325.155</u>
Lækkun (hækkun) rekstrartengdra eigna:			
Viðskiptakröfur - aðrar skammtímakröfur		12.207.641	115.710.964
Tengdir aðilar		(91.978.193)	(39.420.219)
Birgðir		28.999	(3.577.367)
Hækkun (lækkun) rekstrartengdra skulda:			
Skammtímaskuldir		14.890.641	(94.243.563)
		<u>(64.850.912)</u>	<u>(21.530.185)</u>
		<u>(18.615.921)</u>	<u>13.794.970</u>
Handbært fé frá rekstri			
Fjárfestingarhreyfingar			
Kaupverð varanlegra rekstrarfjármuna	9	(10.880.253)	(19.261.029)
		<u>(10.880.253)</u>	<u>(19.261.029)</u>
Fjármögnunarhreyfingar			
Breytingar á árslokastöðu fyrra árs samkvæmt			
Fjárfestingarframlag		10.880.253	4.261.029
Gjafaframlög til fjárfestinga		0	15.000.000
		<u>10.880.253</u>	<u>19.261.029</u>
Hækkun (lækkun) á handbæru fé			
Handbært fé í byrjun árs		(18.615.921)	13.794.970
		<u>19.137.291</u>	<u>5.342.321</u>
		<u>521.370</u>	<u>19.137.291</u>

Skýringar í ársreikningi eru óaðskiljanlegur hluti sjóðstreymisýfirlits.

Skýringar

1. Yfirlit um helstu reikningsskilaaðferðir

Grundvöllur reikningsskila

Ársreikningurinn er gerður í samræmi við lög um opinber fjármál og ákvarðanir reikningsskilaráðs A-hluta ríkissjóðs auk þess að styðjast við ákvæði laga um ársreikninga eftir því sem við á. Hér er gerð grein fyrir helstu reikningsskilaaðferðum sem beitt er við gerð ársreikningsins. Reikningsskilin eru á rekstrargrunni að öðru leyti en sjóðstreymi sem er á greiðslugrunni.

Beitt er kostnaðarverðsreglu við reikningsskilin.

Við gerð reikningsskilanna þurfa stjórnendur að meta ýmis atriði og gefa sér forsendur um mat á eignum, skuldum, tekjum og gjöldum. Aðferðir þessar eiga sér stoð í alþjóðlegum reikningsskilastöðlum, IPSAS, ákvörðunum reikningsskilaráðs A-hluta ríkissjóðs eða styðjast við ákvæði ársreikningalaga, en raunverulegt verðmæti þeirra liða sem þannig eru metnir getur við sölu eða innlausn reynst annað en niðurstaða samkvæmt matinu.

Innlausn tekna

Tekjur af afhendingu á vörum og þjónustu til þriðja aðila eru metnar á gangvirði móttækis endurgjalds.

Tekjur af sölu vöru eru færðar þegar verulegur hluti áhættu og ávinnings af eignarhaldi hefur færst til kaupanda.

Tekjur vegna veittrar þjónustu eru færðar línulega yfir þann tíma sem þjónustan er veitt, nema fyrir liggi atvik sem betur lýsir lokum viðskiptanna.

Fjárveitingar til rekstrar ársins eru færðar til tekna á árinu.

Fjárveitingar sem ætlaðar eru til fjárfestinga eru færðar til tekna þannig að þær mæti þeim kostnaði sem af fjárfestingunni hlýst í formi afskrifta, úreldingar eða sölutaps.

Gjöld

Gjöld eru færð á því tímabili þegar til þeirra er stofnað.

Varanlegir rekstrarfjármunir og afskriftir

Varanlegir rekstrarfjármunir eru færðir á kostnaðarverði að frádregnum afskriftum. Liggi kostnaðarverð ekki fyrir er miðað við metið gangvirði sem kostnaðarverð. Ef eignar er aflað án endurgjalds eða gegn vægu endurgjaldi er eignin færð til tekna á gangverði, þegar gangvirði verður ákvarðað með áreiðanlegum hætti, í yfirlit um afkomu.

Afskriftir eru reiknaðar línulega miðað við áætlaðan notkunartíma einstakra hluta rekstrarfjármuna þannig að kostnaðarverði, eða matsvirði, að frádregnu niðurlagsverði sé dreift á notkunartíma eignarinnar. Afskriftaraðferð, notkunartími og niðurlagsverð eru endurmetin á uppgjörstigi og breytt ef við á.

Áætlaður notkunartími varanlegra rekstrarfjármuna er sem hér segir eftir flokkum:

Áhöld, tæki og búnaður	3-10 ár
Farartæki og vélar	8-15 ár
Aðrar eignir	0-10 ár

Þegar bókfært verð eigna er hærra en endurheimtanlegt verð þeirra, eru eignirnar færðar niður í endurheimtanlegt verð.

Söluverð og þar með talinn söluhagnaður eigna myndar heimild til endurnýjunar eigna og er meðhöndlað sem fjárfestingarheimild. Tap af sölu eigna er mismunur á söluverði og bókfærðu verði á söluþegi og er hluti af afkomu ársins.

Kostnaður vegna viðhalds er gjaldfærður í yfirlit um afkomu þegar hann fellur til. Kostnaður við meiriháttar endurbætur á varanlegum rekstrarfjármunum er eignfærður þegar endurbótum er ætlað hafa í för með sér að eignir verði hæfari til tekjuöflunar eða nýtingartími breytist. Endurbæturnar eru afskrifaðar á áætluðum endingartíma viðkomandi eigna.

Skýringar

Viðskiptakröfur

Viðskiptakröfur eru færðar á nafnverði að frádreginni niðurfærslu til að mæta þeim kröfum sem kunna að tapast. Niðurfærslan er byggð á mati á tapsáhættu gagnvart einstökum kröfum og kröfunum í heild. Kröfur sem eru endanlega tapaðar eru færðar út úr bókum stofnunarinnar.

Viðskiptaskuldir og aðrar skuldir

Viðskiptaskuldir og aðrar skuldir eru skráðar eftir mati á þeim útgjöldum sem þarf til að gera upp skuldbindinguna. Skuldir sem gerast upp eftir lengri tíma en 12 mánuði, aðrar en orlofsskuldbinding, eru skráðar á núvirði áætlaðs framtíðarsjóðstreymis vegna greiðslu þeirra.

Skuldbindingar

Skuldbindingar eru framtíðarútgjöld og -skuldir í samningum sem gerðir hafa verið á reikningskiladegi.

Skuldbindingar eru flokkaðar þannig:

- leiguskuldbinding: óuppsegjanlegar rekstrarleigugreiðslur með leigutíma umfram eitt ár
- uppsegjanlegar skuldbindingar með viðurlögum eða útgöngukostnaðarákvæðum í samningi, eru færðar á því verði sem nemur viðurlögum eða útgöngukostnaði (það er lágmarks framtíðargreiðslur)

Skuldbindingar um greiðslu vaxta af skuldum, skuldbindingar um framlög og skuldbindingar sem tengjast ráðningarsamningum starfsmanna eru ekki taldar með í samantekt um skuldbindingar.

Tengdir aðilar

Tengdir aðilar er ríkissjóður og aðrir ríkisaðilar í A-hluta ríkissjóðs.

Samanburðarfjárhæðir

Þar sem við á hefur samanburðarfjárhæðum verið breytt til þess að gæta samræmis við breytingu á framsetningu þessa árs.

Skýringar

	2020	2019
2 Tekjufærsla fjárveitinga		
Fjárveiting ársins	1.090.100.000	983.900.000
Tekjufærsla frestaðra tekna	19.968.194	21.202.032
	<u>1.110.068.194</u>	<u>1.005.102.032</u>

Yfirlit um fjárveitingar ársins, breytingar þeirra og stöðu í árslok:

	Rekstur	Rekstrar- tilfærslur	Fjármagns- tilfærslur	Samtals
Fjárlög að frádregnum rekstrartekjum skv. fjárlögum	995.800.000	9.400.000	0	1.005.200.000
Fjáraukalög	84.900.000	0	0	84.900.000
Fjárveiting til tekna	1.080.700.000	9.400.000	0	1.090.100.000
Ráðstöfun ársins, skv. yfirliti um afkomu að frádregnum sértekjum	(1.041.965.009)	(1.900.000)	0	(1.043.865.009)
Staða fjárveitinga ársins í lok árs	38.734.991	7.500.000	0	46.234.991

	2020	2019
3 Seld þjónusta		
Sérfræðiþjónusta	59.928	271.108
Ýmsar þjónustutekjur	33.381.353	128.306.230
Veitinga- og gistipjónusta	21.250	55.250
Fræðslustarfsemi og fundir	0	75.000
	<u>33.462.531</u>	<u>128.707.588</u>

4 Vörusala

Vörusala I	5.172.704	16.786.082
Vörusala II	8.817.768	21.418.665
	<u>13.990.472</u>	<u>38.204.747</u>

5 Framlög og ýmsar tekjur

Leigutekjur	10.637.879	16.582.378
Kostnaðarhlutdeild	0	1.558.337
Framlög frá ríkisaðilum í A-hluta	44.933.654	15.000.000
Framlög frá öðrum en ríkissjóði og gjafir	2.582.432	5.158.369
Ýmsar tekjur	2.056.018	144.158
	<u>60.209.983</u>	<u>38.443.242</u>

6 Laun, launatengd gjöld og starfsmannakostnaður

Laun	386.671.024	405.858.624
Orlof, breyting	(3.115.626)	2.051.025
Launatengd gjöld	87.292.896	91.846.088
Starfsmannakostnaður	2.368.863	2.607.959
	<u>473.217.157</u>	<u>502.363.696</u>

Meðalfjöldi stöðugilda	45,8	48,8
------------------------------	------	------

Framlög og tilfærslur

Rekstrartilfærslur aðrir	1.900.000	0
	<u>1.900.000</u>	<u>0</u>

Skýringar

	2020	2019
7 Annar rekstrarkostnaður		
Bækur, ritföng, filmur o.fl.	2.246.058	3.094.517
Byggingarvörur, almennar	2.079.187	1.407.353
Byggingarvörur, aðrar	540.252	1.349.440
Tæki og búnaður til innréttinga	116.615	93.055
Ýmis tæki og áhöld	2.631.586	3.344.303
Varahlutir og viðhaldsvörur	54.900	28.173
Orkugjafir	30.710.941	30.617.648
Matvæli	6.584.981	8.959.096
Almennar rekstrarvörur	7.261.200	4.831.377
Vörukaup, almenn	52.225.720	53.724.962
Rannsóknarstofuefni	84.815	0
Kennslu- og fündurvörur	0	65.806
Ýmsar sérgreindar vörur	218.007	14.834
Vörukaup, sérgreind	302.822	80.640
Fundir, námskeið, risna	908.108	2.043.232
Ferðir, uppihald	1.493.159	4.579.033
Akstur	1.302.784	2.292.258
Sérfræðiþjónusta	109.207.531	93.782.117
Innheimta, umboðs-, sölu- og þjónustugjöld	813.025	1.874.426
Auglýsingar og kynningarstarfsemi	8.782.702	22.206.741
Prentun, póstur, flutningar og önnur þjónusta	9.519.100	7.657.917
Funda- og ferðakostnaður, akstur og ýmis sérfræðiþjónusta	132.026.409	134.435.724
Afnotagjöld	30.387.058	32.847.968
Leigugjöld	356.164.117	344.569.876
Notkun véla og flutningatækja	4.066.905	7.598.479
Verkkaup	90.710.013	56.372.885
Tryggingar, lögboðnar	1.675.660	1.656.107
Opinber gjöld	1.288.611	1.093.290
Tilfærslur	0	60.000
Tapaðar kröfur	177.080	1.800
Leigugjöld, verkkaup, bætur, tryggingar, opinber gjöld o.fl.	484.469.444	444.200.405
Vörukaup I	2.164.845	6.191.355
Vörukaup II	5.064.379	16.053.761
Birgðabreytingar, fullunnar vörur	28.999	(3.577.367)
Vörur til endursölu og birgðabreyting	7.258.223	18.667.749
Annar rekstrarkostnaður samtals	676.282.618	651.109.480
	2020	2019
8 Afskriftir		
Áhöld, tæki og búnaður	15.737.161	17.251.262
Farartæki og vélar	2.938.991	2.867.141
Aðrar eignir	1.018.939	1.083.629
Sölutap og úreltar eignir	273.103	0
	19.968.194	21.202.032

Skýringar

9 Varanlegir rekstrarfjármunir

2020

2019

Varanlegir rekstrarfjármunir greinast þannig:

Áhöld, tæki og búnaður	92.728.018	98.645.389
Farartæki og vélar	11.765.295	13.820.121
Aðrar eignir	3.116.615	4.232.359
	<u>107.609.928</u>	<u>116.697.869</u>

Varanlegir rekstrarfjármunir og afskriftir greinast þannig í árslok 2020:

	Áhöld, tæki og búnaður	Farartæki og vélar	Aðrar eignir	Samtals
Staða 1.1.2020	167.279.327	26.557.217	11.748.617	205.585.161
Viðbætur á árinu	9.996.088	884.165	0	10.880.253
Selt/niðurfært á árinu	(884.197)	0	(728.962)	(1.613.159)
	<u>176.391.218</u>	<u>27.441.382</u>	<u>11.019.655</u>	<u>214.852.255</u>
Afskriftir 1.1.2020	68.633.938	12.737.096	7.516.258	88.887.292
Selt/niðurfært á árinu	(884.197)		(728.962)	(1.613.159)
Afskrift ársins	15.913.459	2.938.991	1.115.744	19.968.194
	<u>83.663.200</u>	<u>15.676.087</u>	<u>7.903.040</u>	<u>107.242.327</u>
Staða 31.12.2020	<u>92.728.018</u>	<u>11.765.295</u>	<u>3.116.615</u>	<u>107.609.928</u>

31.12.2020

31.12.2019

10 Tengdir aðilar

Viðskipti við tengda aðila eru á sömu kjörum og viðskipti við ótengda aðila.

Kröfur á tengda aðila:

Viðskiptareikningur við ríkissjóð	108.557.537	20.870.905
Aðrir ríkisaðilar í A-hluta ríkissjóðs	39.310.000	0
	<u>147.867.537</u>	<u>20.870.905</u>

Skuldir við tengda aðila:

Viðskiptareikningur við ríkissjóð	0	31.177.670
Viðskiptareikningar við ríkisaðila í A-hluta ríkissjóðs	4.000	1.856.944
	<u>4.000</u>	<u>33.034.614</u>

Skýringar

11 Eigið fé

Yfirlit um breytingar á eiginfjárreikningum;

	31.12.2020	31.12.2019
Hrein eign		
Jöfnuður 1.1.	(6.303.981)	(41.629.136)
Breytingar á árslokastöðu fyrra árs samkvæmt ákvörðun fjármála- og efnahagsráðuneytisins	7.129.306	0
Afkoma ársins	46.234.991	35.325.155
Jöfnuður 31.12.	47.060.316	(6.303.981)

Ráðstöfun afkomu ársins og yfirfærsla eiginfjár yfir á næsta ár er háð frekari yfirferð og byggir endanleg ákvörðun á reglum sem fjármála- og efnahagsráðuneyti setur út frá 30. gr. laga um opinber fjármál í samráði við viðkomandi fagráðuneyti. Niðurstaðan verður birt í séryfirliti með ríkisreikningi.

31.12.2020 31.12.2019

12 Ýmsar skammtímaskuldir

Ógreitt orlof	44.270.390	49.047.852
Önnur ógreidd gjöld og fyrirfram innheimt	1.008.225	132.228
Skattar	195.985	570.511
	45.474.600	49.750.591

13 Frestun tekjufærslu fjárveitinga til fjárfestinga

Ríkissjóður fjármagnar rekstur stofnunarinnar, þar með taldar fjárfestingar. Fjárfesting í varanlegum rekstrarfjármunum er í eðli sínu fyrirframgreiðsla kostnaðar sem dreift er til gjalda á notkunartíma eignarinnar í formi afskrifta. Við innfærslu eignanna eru færðar frestaðar tekjur vegna fjárveitinga til fjárfestinga sem færast til tekna á eftirstöðvum notkunartíma eignanna eða falla niður við sölu eignarinnar nema söluandvirðið verði notað til endurfjárfestingar.

31.12.2020 31.12.2019

Frestaðar tekjur vegna fjárfestingafjárveitinga	107.609.928	116.697.869
Ónotuð fjárveiting til fjárfestinga (Umframráðstafað til fjárfestinga)	40.827.056	(20.092.691)
	148.436.984	96.605.178

	Frestaðar tekjur vegna fjárfestinga	Fjárfestingafjárveiting	Samtals frestaðar tekjur
Staða 1.1.2020	116.697.869	(20.092.691)	96.605.178
Fjárfestingarfjárveiting ársins	0	18.500.000	18.500.000
Gjafir til fjárfestinga	0	53.300.000	53.300.000
Fjárfesting í varanlegum rekstrarfjármunum	10.880.253	(10.880.253)	0
Tekjufærsla frestaðra tekna	(19.968.194)	0	(19.968.194)
	107.609.928	40.827.056	148.436.984

Af frestuðum tekjum vegna fjárfestinga í árslok 2020 munu kr. 19 milljónir koma til tekna á árinu 2021.

Skýringar

14 Aðrar upplýsingar

Skuldbindandi samningar

Stofnunin hefur gert skuldbindandi samninga um húsnæði, bæði ótímabundna og tímabundinn til loka maí 2036, heildarupphæð 2021 kr. 292,7 milljónir og þjónustusamninga m.a. um rekstur og vörslu hugbúnaðarkerfa, bæði ótímabundna og tímabundna til loka apríl 2021, eða samtals allir rekstrar- og þjónustusamningar 2019 kr. 69,5 milljónir.

Veðsetningar

Engar veðsetningar eru áhvílandi á eignum stofnunarinnar í árslok 2020.

Veittar ábyrgðir

Stofnunin hefur ekki gengist í ábyrgðir vegna þriðja aðila.

Óefnislegar eignir

Vegna ákvæða í lögum um ársreikninga um að óheimilt sé að eignfæra áður gjaldfærðar óefnislegar eignir eru óefnislegar eignir sem stofnað var til fyrir 1.1.2017 ekki færðar til eignar við innleiðingu á LOF.

Óefnislegar eignir stofnunarinnar felast í ýmsum hugbúnaði og lausnum þeim tengdum.

Óafturkallanleg loforð

Stofnunin hefur ekki veitt nein óafturkallanleg loforð sem hafa áhrif á framtíðarrekstur hennar.

Atburðir eftir reikningsskiladag

Engir atburðir hafa átt sér stað eftir reikningsskiladag sem hafa áhrif á fjárhagsstöðu og upplýsingar í ársreikningi.